

20161024
Slutversion

Naturvärdesbedömning Getinge Eslöv

Del av Gårdstånga 15:1

: EKOLOGI GRUPPEN

Beställning: Eslövs kommun
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 00
Slutversion: 2016-10-24
Uppdragsansvarig: Aina Pihlgren
Medverkande: Tim Schnoor
Foton: Om inget annat anges: Tim Schnoor
Illustrationer och kartor: Ekologigruppen AB
Internt projektnummer: 7162
Bilder på framsidan från Getinge, Eslöv

Innehåll

Innehåll	3
Sammanfattning	4
Inledning	5
Bakgrund och syfte	5
Naturvårdsstatus och förhållande till kommunala planer	6
Tidigare bedömningar/inventeringar	6
Metodik och avgränsningar	6
Metodik	6
Avgränsningar	6
Bedömningens säkerhet	7
Allmän beskrivning av området	8
Rekreation och friluftsliv	8
Geologi	8
Naturtyper	8
Naturvärden	9
Objekt 1 – Norra betesmarken	10
Objekt 2 – Södra betesmarken	12
Grön infrastruktur och ekologiska samband	14
Förslag på framtida skötsel	15
Referenser	16
Bilaga 1. Metodbeskrivning för Ekologigruppens naturvärdesbedömning	17

Sammanfattning

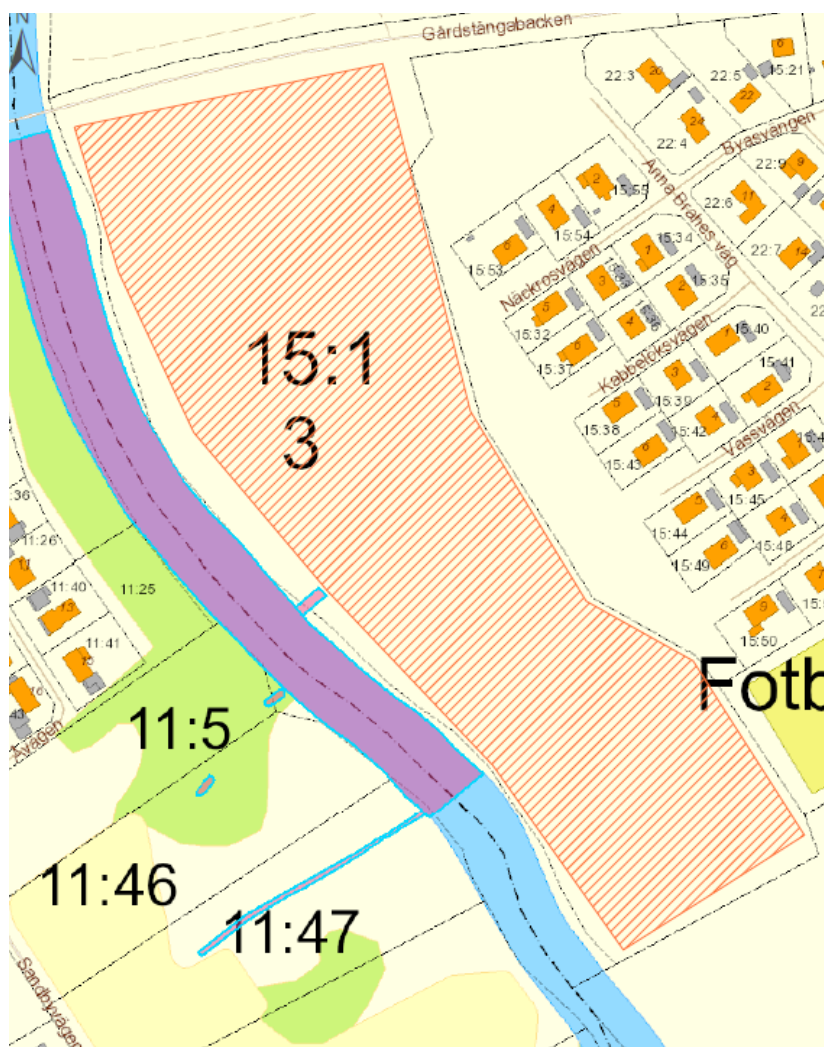
Eslövs kommun bedriver ett projekt att sanera ett område utmed Kävlingeån i närheten av Getinge. Som ett underlag till tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivning har tidigare ett område på västra sidan om Kävlingeån inventerats (Eslövs kommun 2015) samt vattenmiljöerna längs Getinge (Medins/Ekologigruppen 2016). Denna naturvärdesinventering syftar till att beskriva naturmiljöerna på östra sidan om Kävlingeån. Området har inventerats enligt Ekologigruppen metodik för Naturvärdesbedömning enligt SIS-standard SS 199000:2014. Den genomfördes med ambitionsnivån NVI på fältnivå detalj med tilläggen *Naturvärdesklass 4* och *Detaljerad redovisning av naturvärdeselement*.

Området som har inventerats innehåller två naturvärdesobjekt. Områdena är friska-fuktiga betesmarker där den norra marken betas och betet har upphört på den södra. Den södra betesmarken bedöms ha ett visst naturvärde trots att den är på väg att växa igen och den norra bedöms ha högt naturvärde på grund av förekomster av naturvärdsarter som indikerar rikkärr och ängsmark samt för sin lämplighet som habitat för den rödlistade kornknarren (*Crex crex*). 10 områden med värdeelement har pekats ut i området. Området hyser till exempel flera dungar med blommande buskar, bland annat *salix*-arter och hagtorn. Det finns också spridda förekomster av döda eller döende träd, som bedöms positivt för insektsfaunan och vedsvampfloran. Dessutom finns det gamla, obehandlade stängselstolpar som om de får stå kvar kan fungera som substrat för ovanliga lavar.

Bakgrund och syfte

Eslövs kommun bedriver ett projekt att sanera ett område utmed Kävlingeån i närheten av Getinge. Fastigheterna har ingått i ett område där bekämpningsmedel tillverkades mellan åren 1947-1965. Markkemiska undersökningar har visat att området innehåller främst kvicksilver och DDT/DDD/DDE men även PCB och olja förekommer. Området har beviljats statliga medel för sanering och tillståndprocessen för denna sanering pågår vid tiden för denna inventering. Som ett underlag till tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivning har tidigare ett område på västra sidan om Kävlingeån inventerats (Åsegård 2015) samt vattenmiljöerna längs Getinge (Medins/Ekologigruppen 2016). Denna naturvärdesinventering syftar till att beskriva naturmiljöerna på östra sidan om Kävlingeån (figur 1). Detta kommer att ge möjlighet till att göra en mer komplett bedömning av saneringens påverkan på naturmiljöerna i området.

Figur 1. Skrafferat område anger begränsning av naturvärdesbedömning inom fastigheten Gårdstänga 15:1. Bild från Eslövs kommun.

Naturvårdsstatus och förhållande till kommunala planer

Kävlingeåns dalgång mellan Gårdstånga och Flyinge har tilldelats högsta naturvärde i kommunens naturvårdsprogram från 2007 (Eslövs kommun, 2007). Dalgången, där den inventerade gräsmarken finns, beskrivs som ett variationsrikt område huvudsakligen bestående av gräsmarker med lång beteskontinuitet. Området är också utpekad i ett antal andra planer/program. Kommunens naturvårdsprogram räknar upp följande:

- Hela Kävlingeåns dalgång ingår i länets Naturvårdsprogram, klass 1. Betesmarker vid Gårdstånga kyrka nämns speciellt, klass 3.
- I länsstyrelsens rapport "Närmare till naturen i Skåne" om tätortsnära natur som skall skyddas för rekreation och naturvård finns hela ådalen med.
- I "Strategi för en grön struktur i Skåne" finns Kävlingeån med som ett viktigt stråk för biologisk mångfald och som utvecklingsstråk.
- Åtta delområden ingår i länets Ängs- och betesmarksinventering.
- Ingår i länets Kulturmiljöprogram.
- Ingår i riksintresse för kulturmiljövård.

Tidigare bedömningar/inventeringar

De två betesmarkerna är inventerade inom ramen för ängs- och betesmarks inventeringen 2003 (objektsnamn norra: EC2-OJF, objektsnamn södra: 084-BGX). Båda områdena beskrivs som öppna områden med en hel del högvuxna starrarter. Norra marken anges vara välhävdad och ha en låg grad av näringspåverkan. Södra området anges vara till viss del näringspåverkat och svagt hävdad. Naturtyperna anges till största delen (drygt 4 av 5,5 hektar) bestå av fuktängar med blåtåtel eller starr (6410 N2000) och en viss del kultiverad fodermark och annan mark.

Metodik och avgränsningar

Metodik

Området har inventerats enligt Ekologigruppen metodik för Naturvärdesbedömning enligt SIS-standard SS 199000:2014. Den genomfördes med ambitionsnivån NVI på fältnivå detalj med tilläggen *Naturvärdesklass 4* och *Detaljerad redovisning av naturvärdeselement*. En fullständig beskrivning av metodiken finns i bilaga 1. Innan fältbesök inhämtades kunskap om områdets biologiska värden och en flygbildstolkning av naturvärdesobjekt utfördes. Området besöktes 6 september 2016 av Tim Schnoor. Befintlig kunskap om området biologiska värden har eftersökts i följande databaser och litteratur:

- Artportalen – sökning med polygon inom området, alla artgrupper, period 1980-2015
- Databasen TUVÅ (ängs- och betesmarksinventeringen)

Avgränsningar

Inventeringen är avgränsad till de två betesmarkerna som ligger mellan Kävlingeån och Gårdstånga by. I norr avgränsas området av väg Gårdstångabacken. Tidigare har en inventering av Kävlingeån och strandkanten längs med betesmarken genomförts (Medins/Ekologigruppen 2016). Denna inventering berör därför inte vattenvegetation längs med Kävlingeån. Kartläggning av rekreativvärden har inte ingått i uppdraget.

Bedömningens säkerhet

NVI Getinge Eslöv
Version 2
20161024

Bedömningen av områdets naturvärden bedöms som säker. De stora dragen i markernas vegetation var identifierbara vid inventeringstillfället. Vissa örter kan ha förbisetts på grund av tidpunkten för inventering men det bedöms inte påverka värdebedömningen av marken. Entomologiska värden har inte bedömts men det bedöms inte ha någon större inverkan på säkerheten av resultaten.

Allmän beskrivning av området

Området består av två betesmarker som ingår i fastigheten Gårdstånga 15:1, Eslövs kommun. Betesmarkerna är totalt ca 5 hektar stora. I väster gränsar markerna till Kävlingeån och i öster gränsar de till ett bostadsområde i byn Gårdstånga. Vid inventeringstillfället betades den norra betesmarken av nötkreatur medan den södra betesmarken var obetad. Den södra betesmarken var starkt igenväxande, vilket tyder på att den inte varit betad på ett par säsonger. Söder om de båda öppna markerna löper diken som avvattnar området. Dikena är inte rensade på länge varför det finns buskar och träd som växer längs dikena. Dessa bedöms som värdeelement i markerna och beskrivs mer under objektsbeskrivningarna.

Rekreation och friluftsliv

Områdets användning för rekreation är ytterst begränsad. Området är inhägnat och den icke-betade hagen är svår att ta sig genom. I Gårdstånga direkt öster om området finns en liten parkremsa som sträcker sig längs med betesmarken. I väster begränsas området av Kävlingeån. Ån i sig har ett högt regionalt rekreativvärde även om den vid den aktuella sträckan är relativt otillgänglig annat än för möjligen fiske.

Geologi

Betesmarkerna ligger inom Kävlingeåns översvämningssyta och jordarterna på platsen består huvudsakligen av svämsediment av fin partikelstorlek (ler-silt). I öster, mot Gårdstånga, finns dock områden med postglacial sand. Något som kan indikera torrare förhållande än i de delar av området som ligger närmast Kävlingeån.

Naturtyper

Området består av fuktiga/blöta ängar.

Naturvärden

NVI Getinge Eslöv
Version 2
20161024

Området som har inventerats innehåller två naturvärdesobjekt. Figur 2 beskriver värden av naturvärdesobjekten samt var och vilka typer av värdeelement som hittades vid inventering. Nedan följer en mer detaljerad beskrivning av de olika objekten. Den södra betesmarken bedöms ha ett visst naturvärde och den norra bedöms ha högt naturvärde. 10 områden med värdeelement har pekats ut.

Figur 2. Naturvärdesobjekt och värdeelement beskrivna inom ramen för denna naturvärdesinventering. Siffror i objekten anger dess id.

Objekt 1 – Norra betesmarken

Areal	3,1 ha
Naturtypsgrupp	Äng och betesmark
Naturtyp	Fuktängar med blåttåtel eller starr
Skyddsstatus	Ingen
Fridlysta arter	Vanlig groda (<i>Rana temporaria</i>)
Naturvärdesklass	Högt naturvärde - naturvärdesklass 2
Motiv till naturvärdesbedömning	Objektet bedöms ha ett påtagligt påtagligt biotopvärde och ett påtagligt artvärde. Kornknarr har en livskraftig förekomst, vilket är utslagsgivande för den högre klassningen.
Rödlistade arter	Kornknarr (<i>Crex crex</i>)
Övriga naturvårdsarter	Blåttåg (<i>Juncus inflexus</i>), Ängsbrämsa (<i>Cardamine pratensis</i>)

Objektet är en frisk-fuktig betesmark med ett ganska lågt betestryck vilket indikeras av att objektet bitvis är dominerat av högvuxna stråväxter och bitvis välbetat. De mer högväxta delarna domineras av vasstarr (*Carex acuta*) med inslag av andra starrarter, blåttåg (*Juncus inflexus*), tuvtåtel (*Deschampsia cespitosa*) och andra triviala gräsarter som kärrkavle, timotej, kvickrot och ängssvingel. Längs kanterna på skiftet och fläckvis i de mer centrala delarna var grässvålen mer betad och uppvisade en mer örtrik flora huvudsakligen dominerad av gåsört (*Potentilla anserina*), vitklöver (*Trifolium repens*), ogräsmaskrosor (*Taraxacum sp.*). Vanlig groda (*Rana temporaria*) påträffades vid besöket.

Kornknarr (*Crex crex*) har hörts spela/sjunga i objektet. Kornknarr är listad som nära hotad enligt 2015 års rödlista. Kornknarren gynnas av en något högre vegetation än den som utvecklas på en hårt betad äng. Förekomsten av arten indikerar att objektets hävdstatus är gynnsamt för arten. Kornknarrrens förekomst bör tas i beaktande i fortsatta diskussioner om markens hävd.

Objektet hyser ett par värdelement i form av döende eller döda klibbalar i rader, betespåverkade slänter ner mot Kävlingeån (som också nämndes i den tidigare genomförda naturvärdesinventeringen för vattendragen i anslutning till området), bryn med blommande buskar och träd i diket direkt söder om skiftet (figur 3) samt gamla obehandlade stängselstolpar som står oregelbundet längs med taggtrådsstängslet som omgärdar objektet.

Figur 3. Diket söder om objekt 1 med ett jätteträd av knäckepil i förgrunden. Längs med diket syns fler dungar med blommande buskar.

Sammantaget bedöms marken vara en intressant betesmark med viss kontinuitet men med huvudsakligen trivial betesmarksflora till stor del på grund av gödselpåverkan.

Tabell 1 beskriver i mer detalj de naturvårdsarter som hittats inom området.

Tabell 1 Naturvårdsarter som förekommer inom området.

- Arter som i artskyddsförordningen förtecknats med n, N eller B med förekomst i området N: Arten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet. Arten finns upptagen i bilaga 4 till art- och habitatdirektivet. n: Arten kräver noggrant skydd enligt en nationell svensk bedömning eller till följd av ett internationellt åtagande. Arten finns inte upptagen i bilaga 4 till art- och habitatdirektivet. B: Arten finns upptagen i bilaga 1 till fågeldirektivet eller bilaga 2 till art- och habitatdirektivet.

- Rödlistkategorier: NT - Nära hotad, VU - Sårbar, Strakt hotad - EN, CR - Akut hotad.

- Indikatorvärde anger typiska arter, signal- och indikatorarter. T= Typisk art, S = Signalart för skyddsvärd skog enligt skogsstyrelsen Å = Indikatorart för skyddsvärd äng/betesmark enligt Jordbruksverket. E ekologigruppens indikatorart. Indikatorvärde enligt ekologigruppen 1= visst, 2= högt 3 = mycket högt.

Artgrupp	Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Förekomst	Artskydds-förordning	Rödlist-kategori	Indikator-värde	Källa
Fåglar	<i>Crex Crex</i>	Kornknarr	Objekt 1	B	NT	Å, 3	Artdatabanken
Groddjur	<i>Rana temporaria</i>	Vanlig groda	Objekt 1	Fridlyst, bilaga 3	-	Å, 1	Ekologigruppen
Kärlväxer	<i>Juncus inflexus</i>	blåståg	Spridd i objekt 1	-	-	Å, 3	Ekologigruppen
Kärlväxer	<i>Cardamine pratensis</i>	ängsbrämsa	Objekt 1	-	-	Å, 2	Ekologigruppen

Objekt 2 – Södra betesmarken

Areal	2,3 ha
Naturtypsgrupp	Äng och betesmark
Naturtyp	Högörtsäng/ tidigare fuktäng med blåtåtel eller starr
Skyddsstatus	Ingen
Fridlysta arter	Inga förekomster funna
Naturvärdesklass	Visst naturvärde - naturvärdesklass 4
Motiv till naturvärdesbedömning	Lågt artvärde, visst biotopvärde
Rödlistade arter	-
Övriga naturvårdsarter	-

Frisk-fuktig betesmark i stark igenväxning. Bete har upphört och skiftet domineras nästan totalt av högväxta stråväxter. Rörflen *phalaris arundinacea*, jättegröe *Glyceria maxima* och starr (bland annat vasstarr *Carex acuta*), täcker i stort sett hela skiftet. Objektet får närmast klassificeras som en högörtsäng, trots att den i senaste ängs- och betesmarksinventeringen klassificerades som en fuktäng med blåtåtel eller starr. Det finns bara enstaka mindre områden som inte är täckta av högvuxna gräs. I dessa områden hittades dock mest nässlor, älggräs och tuvtåtel. Flera bestånd med rosendunört har etablerat sig spritt i objektet. Längs staketet i öster har balsampoppel börjat sprida sig in i betesmarken.

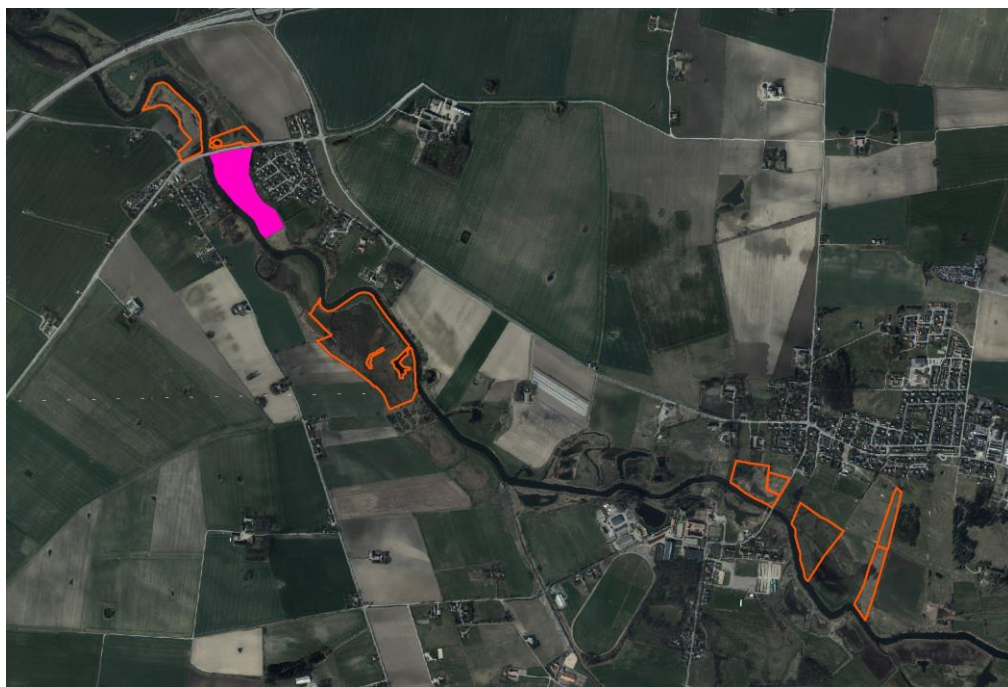
Objektets värdeelement består av blommande bryn i gränsen till öster samt längs diket direkt söder om skiftet, bestånd av korgvide (*Salix viminalis*) och döda/döende alar i diket i söder (figur 4), samt gamla obehandlade stängselstolpar som står oregelbundet längs med taggtrådsstängslet som omgärdar objektet.

Figur 4. Diket söder om område 2. I diket står stora grupper korgvide och det finns ett antal döda eller döende alar, vissa med vedsvampar som alticka (*Inonotus radiatus*).

Sammantaget bedöms marken ha potential att vara en viktig biotop för betesgynnade arter men att restaureringsåtgärder krävs för att marken ska vara funktionell för arter kopplade till fuktiga ängar/strandängar.

Grön infrastruktur och ekologiska samband

Figur 5. Inventeringsområdets (lila område) relation till andra betes- och ängsmarker i närområdet (orangea områden). Dess ängs- och betesmarker har antingen naturvärden beskrivna i en kommuntäckande inventering av gräsmarker (Eslövs kommun 2014) eller så uppbär de miljöstöd.

Inventeringsområdet har ett bra samband med övriga värdefulla betesmarker längs med Kävlingeån (figur 5). Dalgången där den i detta projekt inventerade gräsmarken finns med beskrivs som ett variationsrikt område huvudsakligen bestående av gräsmarker med lång beteskontinuitet. Området är också utpekat i ett antal andra planer/program som nämns i inledningen till denna rapport. Området hotas främst av förändrad markanvändning där upphört bete skulle kraftigt skada värden knutna till dalgången. Gårdstångavägen i norr skulle kunna fungera som en barriär för viltliv, men den är av relativt modest storlek jämfört med motorvägen som går en knapp kilometer norr om området. Kävlingeåns dalgång har högt regionalt naturvärde till stor del för att det är ett stort område med mer eller mindre sammanhängande betesmarker med lång kontinuitet. För att bevara detta värde krävs att de enskilda betesmarkerna bevaras genom skötsel och att de inte exploateras.

Förslag på framtida skötsel

NVI Getinge Eslöv
Version 2
20161024

För att bevara och utveckla områdets värden bör skötsel i objekt 1 behållas på samma nivå (eller möjligen öka något). Det aktuella betetrycket verkar, som tidigare diskuterats, ge ett habitat som är lämpligt för kornknarr. En liten ökning av betetrycket skulle kunna öka objektets värden kopplade till kärleväxter men det får inte ske på bekostnad av att habitatet blir olämpligt för kornknarr.

Objekt 2 behöver restaureras genom slåtter eller bränning och därefter bör bete återinföras.

Områdets diken bör inte rensas men om det bedöms nödvändigt ska det ske med försiktighet. Brynen som står i diket bör bevaras vid en rensning. När träden i diket har växt sig stora kan diket behöva gallras så att det finns en blandning av trädresurser (gamla levande och döda träd) och blomresurser (*salix*-arter och andra brynarter).

Områdets gamla stängselstolpar bör få stå kvar för att det ska finnas möjlighet för lavar, som kräver gammal solexponerad ved, att etablera sig på platsen.

Likaså bör döda eller döende träd tillåtas stå kvar. Om de behöver tas ner av säkerhetsskäl bör stammar och klenare ved placeras solbelyst inom området.

Referenser

Tryckta källor

Eslövs kommun. 2015. Naturvärdesinventering Getinge 11:5 Eslövs kommun.

Eslövs kommun. 2014. Naturvärdesinventering av gräsmarker i Eslövs kommun 2014.

Eslövs kommun. 2007. Naturvårdsprogram.

Medins/Ekologigruppen. 2016. Naturvärdesinventering av vattenmiljöer vid Getinge, Eslövs kommun.

Digitala källor

Databasen TUVÅ. Ängs och betesmarksinventering.

<http://www.jordbruksverket.se/etjanster/etjanster/miljoochklimat/tuva.4.2b43ae8f11f6479737780001120.html>

Bilaga 1. Metodbeskrivning för Ekologigruppens naturvärdesbedömning

NVI Getinge Eslöv
Version 2
20161024

Samtliga objekt har klassificerats med avseende på naturvärde. Med naturvärde menas här värde för biologisk mångfald. Naturvärdesbedömning har gjorts enligt en fyrgradig skala. Metoden harmoniserar med förslaget till ny SIS-standard för naturvärdesbedömningar i infrastrukturprojekt som tagits fram av Trafikverket och ledande naturmiljökonsulter.

Naturvärdesklasserna är:

Klass 1 - Högsta naturvärde

Värdeklassen omfattar naturmiljöer som antingen har skydd enligt miljöbalken eller där skydd av miljöerna krävs för att uppnå de nationella miljömålen. Naturmiljön i värdeklassen har så höga naturvärden att de kan anses ha nationellt intresse. Klassen ska dock inte blandas ihop med utpekade Riksintresse för naturvård, enligt Miljöbalken.

Klass 2 – Høgt naturvärde

I klassen återfinns miljöer som är så ovanliga eller hyser en så rik biologisk mångfald att de kan anses är viktiga att bevara för att behålla den biologiska mångfalden i länet och kan liksom klass 1 anses omfatta naturmiljöer som antingen har skydd enligt miljöbalken eller där skydd av miljöerna krävs för att uppnå de nationella miljömålen. I denna klass ingår bland annat skogliga nyckelbiotoper utpekade av Skogsstyrelsen och områden som är utpekade som värdefulla i äng- och betesmarksinventeringen.

Klass 3 – Påtagligt naturvärde

I klassen återfinns miljöer som hyser en påtaglig biologisk mångfald eller är ovanliga ur ett kommunalt perspektiv. Miljöerna är viktiga att bevara för att behålla den biologiska mångfalden i den berörda kommunen. I denna klass ingår bland annat områden med naturvärden utpekade av skogsstyrelsen.

Klass 4 – Visst naturvärde

I klassen återfinns miljöer som hyser en biologisk mångfald som gör dem viktiga att bevara för att behålla den biologiska mångfalden på lokal nivå. Med lokal menas stadsdel, socken eller annan begränsad geografisk enhet som definieras i inventeringen.

Parametrar för naturvärdesbedömning

Naturvärdesbedömningen utgår normalt från fyra värderingskategorier. Dessa är:

- Naturtypens areal och sällsynthet, inklusive hot mot naturtypen i fråga
- Förekomst av naturvårdsarter
- Förekomst av viktiga strukturer och funktioner
- Grön infrastruktur och ekologiska samband

Värdebedömningen utgörs av en samlad bedömning av de fyra värderingskategorierna, där värden i de olika kategorierna som regel förstärker varandra. Nedan förklaras och exemplifieras de olika delarna av värderingskategorierna.

1. Naturtypens ovanlighet/sällsynthet. Exempelvis naturmiljöer som är ovanliga ur ett riksperspektiv, exempelvis större ansamlingar av grova ihåliga ädellövträd, eller artrika betesmarker, klassas minst som klass 2 – nationellt naturvärde.

2. Objektets storlek och kontinuitet: ju större objekt och ju längre kontinuitet desto högre värde. Storlek och kontinuitet är de två enskilt viktigaste ekologiska faktorerna för biologisk mångfald.

3. Ekologiska samband med intilliggande miljöer. Detta kriterium kan ersätta storlekskriteriet i de fall många små objekt med starka ekologiska samband ligger i nära anslutning till varandra.
4. Ekologiskt viktiga strukturer eller småmiljöer, exempelvis förekomst av död ved eller hålträd, som utgör viktiga livsmiljöer för hotade insekts- svamp-, moss- och lavararter. En rik förekomst av grov död ved eller hålträd innebär alltid minst klass 3.
5. Förekomst av hotade/rödlistade arter. I allmänhet tilldelas objekt med förekomst av akut eller kritiskt (EN, CR) hotade arter minst klass 2. Områden med förekomst av sårbara arter (VU) tilldelas som regel minst klass 3. Detta gäller även för områden med förekomst av sällsynta missgynnade arter (NT). Observera att undantag gäller för tämligen allmänt förekommande missgynnade fågelarter, där rödlistekriteriet utgörs av starkt minskande trend. Dessa arter utgörs av sånglärka, törnskata, stenskvätta, hämpling och entita. Förekomst av dessa arter medför inte automatiskt att området betraktas som klass 3 - kommunalt naturvärde.
6. Förekomst av naturvårdsarter. Om arter med mycket högt indikatorvärde förekommer, innebär det oftast klass 2 - regionalt naturvärde. I naturliga gräsmarker är naturvårdsarter den viktigaste grunden för klassificering. I övrigt utgör de en viktig hjälp men utgör inte den viktigaste faktorn (se vidare nedan).
7. Förutsättningar för behållande av värde. En liten naturlig gräsmark, exempelvis en liten åkerholme kan tilldelas en lägre värdeklass om det bedöms vara omöjligt att på praktiskt sätt upprätthålla värden genom skötsel.

Skogliga nyckelbiotoper och objekt med naturvärde

Skogliga nyckelbiotoper utpekade av Skogsstyrelsen har som regel tilldelats minst klass 2 - regionalt naturvärde. Motiv för detta är att nyckelbiotoper endast utgör några få procent av länets skogsmark och att samtliga därför är av regional betydelse för den biologiska mångfalden. Undantag har gjorts för några områden där indikator/signalarter saknades eller var få, där den skogliga kontinuiteten var begränsad och där förekomst av ekologiskt viktiga strukturer var sparsamt förekommande. Objekt med "naturvärde" enligt nyckelbiotopsinventeringen har som regel tilldelats klass 3 – kommunalt naturvärde.

Ängs- och betesmarksobjekt

Objekt som ingår i den riksomfattande Ängs- och betesmarksinventeringen utgörs av objekt som har eller är berättigade till miljöstöd. Naturvårdsarter har i dessa objekt tillmätts stor betydelse vid värdeklassificering. Naturliga gräsmarker utgör bara någon procent av landets gräsmarksareal, varför de flesta har bedömts hysa minst klass 2- regionalt naturvärde. Objekt som är begränsade i storlek och som inte är artrika har dock endast klassificerats som klass 3- kommunalt naturvärde. Med artrik menas i betesmarker att minst fem arter med högt indikatorvärde eller någon eller några arter med mycket högt indikatorvärde förekommer.

Våtmarksinventeringen

Objekt i våtmarksinventeringen har tagits med i bedömningen av naturvärde. I värdebedömningen har hänsyn tagits till beskrivningen av respektive objekt, inte i första hand tidigare klassning.

Samlad naturvärdesbedömning

Värderingen inom de olika värdekategorierna vägs samman till en samlad naturvärdesbedömning vars motiv för värdering redovisas i löptext i kommunens naturdatabas. I samband med den samlade bedömningen görs också en redovisning av osäkerhet i värdebedömningen. Samlad bedömning är en analys som görs av en ekolog och där värden som identifierats i de olika värdekategorierna används som grund. Värden i de olika värdekategorierna förstärker som regel varandra. Så kan exempelvis

den samlade bedömningen bli klass 2 – regionalt naturvärde, även om värdet för var och en av kriterierna endast når klass 3 – kommunalt naturvärde. Kunskap rörande hur strukturer och funktioner, samt naturvårdsarter uppträder i olika naturtyper har stor betydelse för värdebedömningen. I vissa naturmiljöer, exempelvis magra tallskogar, förekommer få naturvårdsarter och dessa är ofta svåra att hitta. Detta faktum vägs in i den samlade bedömningen.

Redovisning av osäkerheter i värdebedömningen

En naturvärdesbedömning är alltid förknippad med en rad osäkerhetsfaktorer. Osäkerhetsfaktorer utgörs i första hand av:

- naturvårdsarter inom organismgrupp viktig för naturtypen går inte att inventera under årstiden då fältarbetet genomförs
- väderleken är olämplig för inventering av viktiga organismgrupper av naturvårdsarter då fältarbetet genomförs (exempelvis fjärilar och fåglar)
- väderleken är olämplig för inventering av markstrukturer (snötäckt mark etc)
- specialistkompetens för eftersök av mer svårbestämda organismgrupper av naturvårdsarter saknas
- tidsbudget för eftersök av svårbestämda/svårhittade organismgrupper av naturvårdsarter ingår inte i uppdraget
- underlag för bedömning av värde för regional och kommunal grönstruktur saknas

Grad av säkerhet i värdebedömningen redovisas alltid i en tregradig skala – säker, viss osäkerhet, osäker. Orsak till osäkerhet i bedömningen redovisas alltid.

Osäker bedömning anges när:

- naturvårdsarter inte har inventerats
- en organismgrupp av naturvårdsarter som är avgörande för naturtypen inte har inventerats (exempelvis marksvampar i en sandbarrskog och fåglar i större strandängsmiljöer)

Viss osäkerhet i bedömning anges när:

- inte samtliga organismgrupper som är mycket viktiga för värdebedömning har inventerats (förutsatt att minst en grupp inom kategorin mycket viktiga eller avgörande har inventerats)
- området bedöms ha hög potential för rik förekomst av stödjande naturvårdsartsorganismgrupp och dessa ej inventerats
- underlag för bedömning av värde för regional eller kommunal grönstruktur saknas

När bedömningen är *osäker*, görs en expertbedömning av delområdets potential att hysa naturvårdsarter. Delområdet tilldelas därefter, med tillämpande av försiktighetsprincipen, det högsta värde som det bedöms ha potential för. Vid viss osäkerhet i bedömningen sker ingen höjning av värdet med hänvisning till osäkerhet.